

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Právní vztahy

Martin Škop

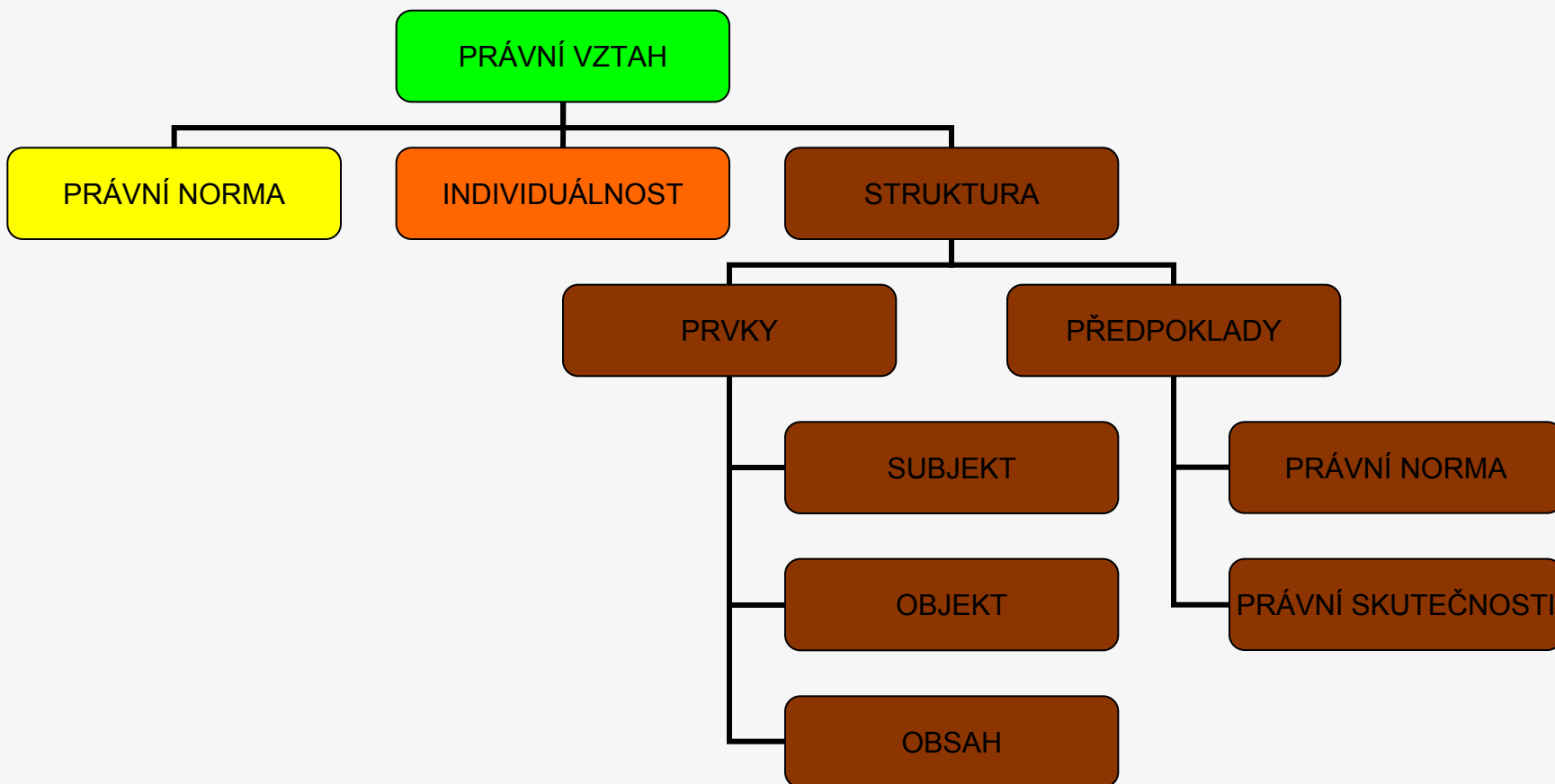

Právní vztahy

- Jedná se o takový typ vztahů mezi lidmi (právními subjekty), v nichž vystupují jako nositelé subjektivních práv a povinností.
- Charakter:
  - regulativní → pozitivní působení (rys) regulace
  - volní → podstatná je lidská vůle (ale lze i bez ní)

Právní vztah - struktura

- subjekt
  - „hybatel právního vztahu“
  - fyzické nebo právnické osoby
- objekt
  - to, k čemu směřují vzájemná práva a povinnosti subjektů
- obsah
  - oprávnění a povinnosti subjektů

SUBJEKT

OBJEKT

- Podstatná je právní subjektivita
- dvě (tři) složky
  - způsobilost k právům a povinnostem (pasivní složka)
  - způsobilost k právním úkonům (aktivní složka)
    - deliktní způsobilost (způsobilost k protiprávnímu jednání)

- primární objekt - lidské jednání
- **sekundární objekt (předmět):**
  - věci
  - výsledky tvůrčí duševní činnosti
  - chování a výsledek chování
  - hodnoty lidské osobnosti
  - hmotné objekty, které jsou živými tkáněmi

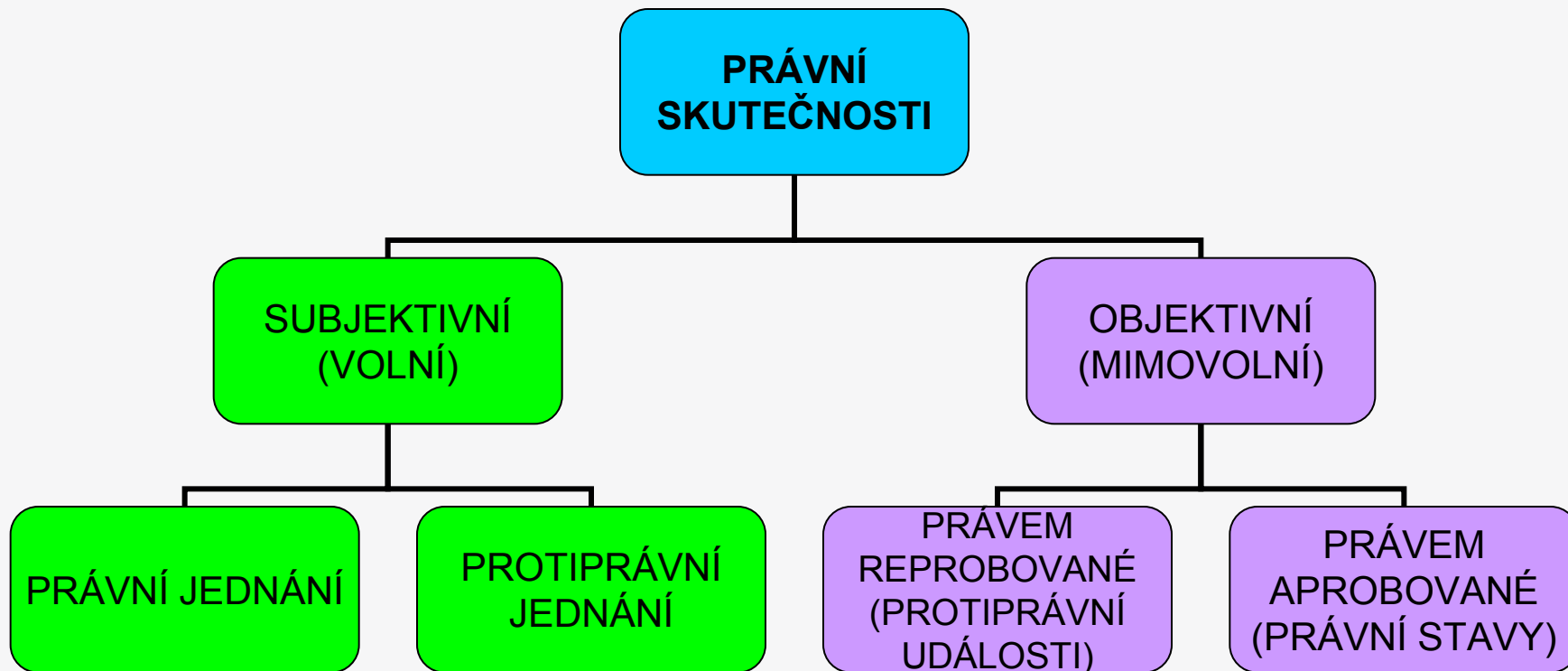
OBSAH

- Oprávnění a povinnosti subjektů
- subjektivní práva
  - absolutní
  - relativní
- subjektivní povinnosti
  - dare
  - facere
  - non facere (omittere)
  - pati

Právní skutečnosti

V hypotéze normy předvídané skutečnosti (podmínky, okolnosti), za nichž dochází ke změně, vzniku nebo zániku právního vztahu.

- právní jednání
  - právní úkony
  - individuální právní akty
- protiprávní jednání
  - deliktní jednání
    - veřejnoprávní delikty
    - soukromoprávní delikty
- události a stavy obvykle právní
  - narození
  - smrt
  - běh času (lhůty, doby, konkrétní časový údaj)
- události a stavy obvykle protiprávní
  - pracovní úraz
  - nemoc z povolání

Právní úkony

- Takové jednání subjektu, s nímž norma spojuje právní následek proto, že jednající o tento následek usiloval → projev vůle směřující ke změně, vzniku nebo zániku práv a povinností.
- Náležitosti
  - obecné (náležitosti osoby)
  - náležitosti vůle (skutečná, vážná, svobodná a prostá omylu)
  - náležitosti projevu vůle (srozumitelnost, určitost, forma)
  - shoda vůle s projevem
  - plnění musí být možné a dovolené

- Za škodu odpovídá i ten, kdo ji způsobil úmyslným jednáním proti dobrým mravům.
- Občan České republiky, který za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu koná službu v nepřátelském vojsku nebo v nepřátelském ozbrojeném sboru, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let nebo výjimečným trestem.
- Znamená-li prodlení dlužníka nebo věřitele podstatné porušení jeho smluvní povinnosti, je druhá strana oprávněna od smlouvy odstoupit, jestliže to oznámí straně v prodlení bez zbytečného odkladu poté, kdy se o tomto porušení dověděla.
- Právnícká osoba nebo fyzická osoba-podnikatel, která je v úpadku, je povinna bez zbytečného odkladu podat návrh na prohlášení konkursu. Právnícká osoba v likvidaci má tuto povinnost, jen je-li předlužena.

Právní skutečnosti - třídění podle důkazu

- dokazatelné
- předpokládané
  - domněnky
    - vyvratitelné
    - nevyvratitelné
  - fikce
- známé
  - notoriety
  - známé z úřední povinnosti

- Jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenu posledním dnem této lhůty.
  - Narodí-li se dítě v době od uzavření manželství do uplynutí třístého dne po zániku manželství nebo po jeho prohlášení za neplatné, považuje se za otce manžel matky.
  - Manžel může do šesti měsíců ode dne, kdy se dozví, že se jeho manželce narodilo dítě, popřít u soudu, že je jeho otcem.
- Bylo-li odsouzení zahlazeno, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.
- Jestliže orgán ve lhůtě pro vyřízení žádosti neposkytl informace či nevydal rozhodnutí podle § 15 odst. 1, má se za to, že vydal rozhodnutí, kterým informace odepřel. Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne, kdy uplynula lhůta pro vyřízení žádosti.